METODIKA PRE STANOVENIE VÝŠKY NÁHRADY POSKYTOVANEJ ZO ZDROJOV POO SR A ŠTÁTNEHO ROZPOČTU SR (ŠP SVHZ PRE INVESTÍCIE DO NEMOCNÍC A HOSPICOV Z POO SR)

V NADVÄZNOSTI NA ROZHODNUTIE KOMISIE Č. 2012/21/EÚ Z 20.12.2011 O UPLATŇOVANÍ ČLÁNKU 106 ODS. 2 ZMLUVY O FUNGOVANÍ EÚ NA ŠTÁTNU POMOC VO FORME NÁHRADY ZA SLUŽBU VO VEREJNOM ZÁUJME UDEĽOVANEJ NIEKTORÝM PODNIKOM POVERENÝM POSKYTOVANÍM SLUŽIEB VŠEOBECNÉHO HOSPODÁRSKEHO ZÁUJMU

1. ÚVOD

Ministerstvo zdravotníctva SR poskytuje finančné prostriedky z rozpočtovej kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR a z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR ako štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme v súlade s Rozhodnutím Komisie č. 2012/21/EU z 20.12.2011 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní EÚ na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej len „rozhodnutie Komisie č. 2012/21/EÚ“).

DEFINÍCIA SLUŽBY VŠEOBECNÉHO HOSPODÁRSKEHO ZÁUJMU

Pod pojmom „služby vo verejnom záujme“ je v zmysle rozhodnutia Komisie č. 2012/21/EÚ možné rozumieť služby všeobecného hospodárskeho záujmu, v podmienkach zdravotníctva poskytovanie zdravotnej a dlhodobej starostlivosti v zdravotníckom zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti alebo v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti.

Pre účely tejto schémy sa za službu všeobecného hospodárskeho záujmu (SVHZ) týmto určuje služba súvisiaca s poskytovaním ústavnej zdravotnej starostlivosti regulovanej ustanovením § 4 ods. 1 a definovanú v § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a prevádzkovanej v zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti v zmysle § 7 ods. 4 písm. a) a c) č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve v znení neskorších predpisov.

V zmysle článku 5 rozhodnutia Komisie č. 2012/21/EÚ nesmie byť výška poskytnutej náhrady prijímateľovi pomoci[1] vyššia, ako je nevyhnutné na pokrytie nákladov vzniknutých pri plnení záväzkov služby vo verejnom záujme, so zohľadnením relevantných príjmov a primeraného zisku z akéhokoľvek vlastného kapitálu nevyhnutného na plnenie týchto záväzkov.

Ministerstvo zdravotníctva SR, ako poskytovateľ náhrady (ďalej len „poskytovateľ“) musí zabezpečiť, aby neboli udeľované vyššie náhrady, ako je stanovené v článku 5 rozhodnutia Komisie č. 2012/21/EÚ.

Posledný vývoj práva Európskej únie (EÚ) v oblasti štátnej pomoci[2] nasvedčuje, že EÚ považuje sociálne a zdravotné služby za služby všeobecného hospodárskeho záujmu a upravuje ich financovanie v osobitnom režime, ktorý zabezpečí ich zlučiteľnosť so spoločným trhom. To, či poskytovanie určitej sociálnej služby, resp. zdravotnej starostlivosti predstavuje ekonomickú (hospodársku) činnosť, je potrebné posúdiť v závislosti od spôsobu jej organizácie v rámci daného členského štátu. „Aby sa určitá služba mohla považovať za hospodársku / ekonomickú činnosť, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia o vnútornom trhu (voľný pohyb služieb a sloboda usadiť sa), je základným predpokladom to, že je poskytovaná za odplatu. Za službu však nemusia nevyhnutne platiť príjemcovia služieb. Ak poskytovatelia zdravotnej starostlivosti poskytujú zdravotnú starostlivosť za odplatu, či už zaplatenú priamo zo strany

[1] Oprávnení prijímatelia pomoci sú definovaní v tejto schéme v článku F. Prijímatelia pomoci.
[2] Oznámenie Komisie 2012/C 8/03 Rámec Európskej únie pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (2011)

pacientov alebo z iných zdrojov (platby zo zdravotných poisťovní), poskytovanie tejto zdravotnej starostlivosti je možné považovať za hospodársku činnosť.“.

Rozhodnutie Komisie č. 2012/21/EÚ sa okrem iného uplatňuje na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udelenej podnikom v súvislosti so službami všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej aj „SVHZ“) v zmysle čl. 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní EÚ ak:

- ide o náhradu za poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu nemocnicami poskytujúcimi zdravotnú starostlivosť, v príslušných prípadoch vrátane záchranných služieb; prevádzkovanie doplnkových činností priamo súvisiacich s hlavnými činnosťami (súvisiacich činností) predovšetkým v oblasti výskumu však nebráni tomuto uplatňovaniu[3].
- ide o náhradu za poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, ktoré spĺňajú základné sociálne potreby, pokiaľ ide o zdravotnú a dlhodobú starostlivosť, starostlivosť o dieťa, prístup a reintegráciu na trh práce, sociálne bývanie a starostlivosť o zraniteľné skupiny a sociálne začlenenie týchto skupín[4].
- prijímateľ pomoci je poverený poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu a obdobie trvania poverenia nepresiahne 10 rokov okrem prípadov ak sa od poskytovateľa služby vyžaduje významná investícia, ktorú treba počas dlhšieho obdobia amortizovať v súlade so všeobecne uznávanými účtovnými zásadami[5].

2. METODIKA PRE URČENIE VÝŠKY NÁHRADY

Poskytovateľ poskytne prijímateľovi pomoci podľa schémy prostriedky mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (ďalej aj „prostriedky mechanizmu“) na oprávnené výdavky na realizáciu investície nevyhnutnej pre poskytovanie SVHZ.

Primeraná náhrada nesmie presiahnuť sumu potrebnú na pokrytie čistých nákladov na SVHZ podľa bodu 1 tejto metodiky, ktoré sú potrebné na poskytovanie tejto SVHZ, preukázateľne s ňou súvisia plus primeraný zisk a ich výška musí byť vypočítaná v súlade s nižšie uvedenou metodikou výpočtu. Náklady, ktoré vzniknú počas poskytovania SVHZ, musia byť uznané za oprávnené výdavky v súlade s článkom I. schémy.

Poskytovateľ zodpovedá za udelenie náhrady v súlade s článkom 5 rozhodnutia Komisie č. 2012/21/EÚ, podľa ktorého **výška oprávnenej náhrady za službu všeobecného hospodárskeho záujmu nepresiahne sumu potrebnú na pokrytie čistých nákladov na službu všeobecného hospodárskeho záujmu, ktoré vznikli pri plnení záväzkov služieb vo verejnom záujme a primeraný zisk.**

Výška oprávnenej náhrady za SVHZ = Čisté náklady na SVHZ + Primeraný zisk

Výška oprávnenej náhrady na SVHZ sa vypočíta podľa vzorca:

Čisté náklady na SVHZ = Náklady na SVHZ - Príjem za SVHZ

Náklady na SVHZ = *celkové hrubé náklady potrebné na poskytovanie SVHZ počas doby trvania poverenia*[6]

[3] Článok 2 ods. 1) písm. b) rozhodnutia Komisie č. 2012/21/EÚ
[4] Článok 2 ods. 1 písm. c) rozhodnutia Komisie č. 2012/21/EÚ
[5] Článok 2 ods. 2) rozhodnutia Komisie č. 2012/21/EÚ
[6] Vrátane účtovných odpisov podporenej investície

Príjem za SVHZ = *celý príjem získaný za SVHZ v rámci trvania poverenia*

Náklady, ktoré sa zohľadňujú, zahŕňajú všetky náklady, ktoré vznikli počas poskytovania služby všeobecného hospodárskeho záujmu, ako je definovaná v bode 1 tejto metodiky, a to za nasledovných podmienok:

1. Ak sú všetky činnosti prijímateľa pomoci obmedzené na službu všeobecného hospodárskeho záujmu, výkonom ktorej je poverený v rámci projektu, zohľadnia sa všetky jeho náklady.

2. Ak prijímateľ pomoci vykonáva aj činnosti, ktoré nespadajú do rozsahu služby všeobecného hospodárskeho záujmu, vykonávaním ktorej je poverený v rámci projektu, zohľadnia sa len náklady súvisiace so službou všeobecného hospodárskeho záujmu.

Náklady pridelené na službu všeobecného hospodárskeho záujmu pokrývajú len náklady vzniknuté pri poskytovaní služby všeobecného hospodárskeho záujmu do výšky stanovenej v článku I. a K. schémy, preukázateľne súvisia so službou všeobecného hospodárskeho záujmu.

Primeraným ziskom je miera rentability kapitálu, ktorá nepresahuje príslušnú swapovú mieru zvýšenú o prémiu vo výške 100 bázických bodov. Relevantná swapová úroková miera je swapová úroková miera, ktorej splatnosť a mena zodpovedajú trvaniu a mene poverovacieho aktu[7].

V prípade, ak je vlastné imanie v overovanom roku nižšie ako 0 EUR, tak primeraný zisk je 0 EUR.

V prípade, ak je v čase skončenia doby trvania poverenia zostatková hodnota majetku podľa účtovných odpisov nenulová, a doba trvania poverenia nie je predĺžená na ďalšie obdobie, zostatková hodnota investície sa započítava do výpočtu náhrady ako príjem za SVHZ v poslednom roku trvania poverenia. Pokiaľ takto vypočítané príjmy za SVHZ v poslednom roku trvania poverenia presiahnu náklady na SVHZ a primeraný zisk (ak relevantné), tento rozdiel je prijímateľ pomoci povinný vrátiť poskytovateľovi formou úhrady peňažných prostriedkov, alebo formou vrátenia majetku nadobudnutého realizáciou podporenej investície.

3. KONTROLA NADMERNEJ NÁHRADY (OPRÁVNENÁ VÝŠKA PROSTRIEDKOV MECHANIZMU)

Je potrebné zabezpečiť, aby náhrada poskytnutá za služby všeobecného hospodárskeho záujmu spĺňala požiadavky stanovené v rozhodnutí, a najmä aby prijímateľovi pomoci nebola poskytnutá vyššia náhrada (nadmerná náhrada), ako je stanovená v rozhodnutí Komisie č. 2012/21/EÚ.

Ministerstvo zdravotníctva SR, ako poskytovateľ náhrady a vykonávateľ schémy musí zabezpečiť, aby neboli udeľované vyššie náhrady, ako je stanovené v článku 5 rozhodnutia Komisie č. 2012/21/EÚ a za tým účelom vykonáva overovanie nadmernej náhrady podľa tejto metodiky.

Predkladanie kontrolného výpočtu nadmernej náhrady podľa *Prílohy 1 Metodiky* a primeranosť výšky náhrady za SVHZ bude zo strany poskytovateľa predmetom kontroly, ktorá sa bude vykonávať každý rok počnúc rokom ukončenia realizácie investičnej fázy projektu[8], ale nie neskôr ako tri roky po nadobudnutí účinnosti Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (Zmluva o PPM) a na konci obdobia poverenia[9].

V prípade, ak bola prijímateľovi pomoci poskytnutá nadmerná náhrada, poskytovateľ požiada prijímateľa o vrátenie celej výšky nadmerne poskytnutej náhrady, ktorú je prijímateľ povinný v zmysle článku P. ods. 7 schémy vrátiť poskytovateľovi, ktorý poskytol prijímateľovi prostriedky mechanizmu.

[7] https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/sgei/swap-rate-proxies_en

[8] Ukončenie realizácie investičnej fázy projektu je dátumom zaradenia investície do majetku a začatím odpisovania. V prípade, že bude investícia zaraďovaná do majetku postupne; bude sa pre účel tejto metodiky za ukončenie investičnej fázy projektu považovať zaradenie prvej časti do majetku.

[9] Dobu trvania poverenia obsahuje Zmluva o PPM. V prípade, kedy je obdobie trvania poverenia kratšie ako tri roky, poskytovateľ vykoná kontrolu nadmernej náhrady na konci obdobia poverenia.

4. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Táto metodika nadobúda platnosť a účinnosť dňom uverejnenia schémy v Obchodnom vestníku.

Súčasťou metodiky je výpočet náhrady poskytovanej zo zdrojov POO SR a štátneho rozpočtu SR v nadväznosti na rozhodnutie Komisie č. 2012/21/EÚ, ktorý tvorí *Prílohu 1 Metodiky*.

Príloha 1 k Metodike pre stanovenie výšky náhrady poskytovanej zo zdrojov POO SR a štátneho rozpočtu SR (ŠP SVHZ pre investície do nemocníc a hospicov z POO SR)

KONTROLA NÁHRADY POSKYTOVANEJ ZO ZDROJOV POO SR A ŠTÁTNEHO ROZPOČTU SR V NADVÄZNOSTI NA ROZHODNUTIE KOMISIE č. 2012/21/EÚ Z 20. DECEMBRA 2011

FINANČNÝ VÝKAZ (pre všetky právne formy žiadateľov o príspevok) pre kontrolu poskytnutej náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu

Identifikácia žiadateľa/prijímateľa a projektu	
Názov žiadateľa/prijímateľa: IČO:	
Názov projektu: Kód projektu:	
1. NÁKLADY / VÝDAVKY	**Suma v EUR**
Náklady na činnosti SVHZ, ktoré sú predmetom projektu	
Náklady na činnosti SVHZ v ostatnom rozsahu	
Náklady na činnosti okrem SVHZ	
NÁKLADY CELKOM (kontrola na účtovnú závierku)	**0**
2. VÝNOSY / PRÍJMY	**Suma v EUR**
Výnosy/príjmy z činností SVHZ, ktoré sú predmetom projektu	
Výnosy/príjmy z činností SVHZ v ostatnom rozsahu	
Výnosy/príjmy z činností okrem SVHZ	
VÝNOSY/PRÍJMY CELKOM (kontrola na účtovnú závierku)	**0**
3. ZISK	**Suma v EUR**
Zisk z činností SVHZ, ktoré sú predmetom projektu	
Zisk z činností SVHZ v ostatnom rozsahu	
Zisk z činností okrem SVHZ	
ZISK CELKOM (kontrola na účtovnú závierku)	**0**
4. PRIMERANÝ ZISK ZA VÝKON SVHZ	**Suma v EUR alebo %**
Vlastný kapitál (EUR)	
Swapová úroková sadzba (%)	
Primeraný zisk (EUR) *(Vlastný kapitál * (swapová úroková sadzba + 100 bázických bodov))* *(V prípade ak je hodnota vlastného kapitálu <=0 EUR, primeraný zisk =0 EUR)*	
5. ZOSTATKOVÁ HODNOTA INVESTÍCIE	**Suma v EUR**
Zostatková hodnota podporenej investície nevyhnutnej pre poskytovanie SVHZ *(Do výpočtu vstupuje na strane príjmov za SVHZ v poslednom roku poverenia len v prípade, že poverenie nebolo predĺžené a zostatková hodnota majetku podľa účtovných odpisov je nenulová.* *V iných prípadoch sa vypĺňa len pre informáciu.)*	
Výška pokrytia nákladov za SVHZ a primeraného zisku / nadmerná náhrada	**0**